

Opgroeien in armoede signaleren en bespreekbaar maken

Als professional is het niet altijd makkelijk om te herkennen of kinderen en jongeren in armoede opgroeien en om deze zorgen te bespreken. Toch kun je daarmee voorkomen dat ze te maken krijgen met langdurige stress. Hoe kun je armoede in gezinnen signaleren en daarover praten met ouders en kinderen?

Armoede signaleren

Armoede in een gezin is niet altijd te zien. Daardoor is het soms lastig om geldproblemen te signaleren. In de [Signaleringslijsten kinderarmoede op school via de handreiking armoede op scholen](#) staat waaraan je armoede bij een kind, jongere of ouder kunt herkennen.

Voorbeelden van signalen bij kinderen

- Een slechte persoonlijke verzorging
- Gedrags- en ontwikkelingsproblemen, bijvoorbeeld concentratieproblemen of snel afgeleid zijn
- Een stille of teruggetrokken houding of een kort lontje
- Afwezig zijn of weinig meedoen aan activiteiten

Voorbeelden van signalen bij ouders

- Iets niet kunnen betalen
- Onduidelijk zijn over hun financiële situatie
- Fysieke of psychische problemen

Trek niet te snel conclusies

Armoede signaleren is niet makkelijk. Vooral omdat sommige gezinnen hun situatie voor de buitenwereld verbergen omdat ze zich ervoor schamen. Wees daarom in je contacten met gezinnen alert op de signalen van armoede. Bedenk wel dat er voor bepaald gedrag hele andere redenen kunnen zijn. Probeer daarom altijd het gesprek aan te gaan om erachter te komen wat er aan de hand is.

Armoede bespreekbaar maken

Het kan spannend zijn om als professional met het gezin over armoede te praten. Voor gezinnen is het vaak een gevoelig onderwerp. Daarom is het opbouwen van een vertrouwensrelatie een belangrijke voorwaarde om over armoede in gesprek te kunnen

gaan. Ook helpen gesprekstechnieken zoals het stellen van open vragen en door te vragen als het gezin iets vertelt. Op de [Signalenkaart armoede](https://www.signalenkaartarmoede.nl/#oplossingen-scrollto) <https://www.signalenkaartarmoede.nl/#oplossingen-scrollto> staan een paar gesprekstechnieken.

Tips voor het praten over armoede

- Ga bij jezelf na of je een vertrouwensband hebt met het gezin. Ken je de ouders en kinderen goed? En is jullie relatie goed genoeg om het gesprek te starten over armoede in het gezin? Zo niet, investeer dan eerst in een vertrouwensband.
- Vertel wat je ziet in het gezin en vraag of de ouders en kinderen de zorgen herkennen
- Probeer je zorgen te bespreken zonder te oordelen over het gezin en de situatie.
- Toon interesse in de situatie van het gezin.
- Houd er rekening mee dat het gezin zich kan schamen voor de situatie. Geef dan aan dat financiële problemen bij veel gezinnen voorkomen en dat je er bent om te helpen.
- Denk mee over praktische en haalbare oplossingen. Laat merken dat je het gezin steunt.
- Neem als professional de druk op een gezin weg. Vertel het gezin wat voor soort hulp het kan krijgen.
- Maak gebruik van de eigen kracht van de ouders. Veel ouders willen graag zelf hun financiële zorgen oplossen. Ze geven dan aan 'dat ze het wel redden'. Vraag daarom door en ondersteun hen in hun eigen oplossingen. Benoem ook de mogelijkheden die er zijn voor hulp.
- Verwijs ouders naar hulp als ze die nodig hebben. Zorg daarbij voor een goede toeleiding en overdracht.